

Az autóalkatrész-ellátásról tanácskoztak Szegeden

Személyautók alkatrész-ellátásáról tanácskoztak Szegeden, a XI. számú autójavító vállalatnál kereskedők, javító szakemberek és anyaggazdálkodók. A szovjet és az NDK-gépkocsik pótalkatrészeit az idén január 1-től az Autótechnika Vállalat forgalmazza közösen a Mogúrttel. Az ellátás javításában máris jelentős eredményeket értek el. Mindenekelőtt úgy, hogy az alkatrészeket igyekeztek a vevőkhöz, illetve a felhasználókhöz közelebb szállítani, felkínálni. A gyakorlatban ezt úgy valósították meg, hogy az or-

szág különböző pontjain levő javítóiparral létesítettek partneri kapcsolatot, így Győrben, Várpalotán, Pécsen, Egerben, Hajdúszoboszlón, Budapesten és Szegeden.

A XI-es autójavítónál 14 millió forintos raktárkészlet áll rendelkezésre a Trabantokhoz, a Wartburgokhoz és a Lada-család tagjaihoz. Az Autótechnika — természetesen a társvállalataival közösen — a szintre napra pontos alkatrész-helyzet ismeretének céljából már tárgyalásokat folytat különböző szervező, il-

letve számítástechnikai intézetekkel egy olyan eljárás kidolgozására, amellyel — kódszámok segítségével — egyszerű adatfeldolgozással — majd meg lehet állapítani a pontos árukészletet. Ez várhatóan a jövő év elejétől valósul meg.

Az említett vállalatok vezetői részvételével néhány hete úgynevezett Autótechnika — Rayon ügynökséget alakítottak, remélve ettől, pontosabban a rendszeres kapcsolattartástól és tapasztalatcserétől a személykocsik alkatrészellátásának további javulását.

Permetezők csatárlánca

Rügyek pattanásával fészket rak az öröm a kertészkedő emberben. Melegítő reménysugarak táplálják a bizodalmat, hogy a színes virágok majdan izes gyümölcsövé nővekednek. Az apró elégedett megnyilvánulások leginkább a kiskertben szorgoskodó emberekre jellemzők, de a végeláthatatlan gyümölcsfarónak, szőlősorok alakítói sem gondolkodnak másként. Sok idő nem adatik az elmélyült merengésre, mert az egyik munka végezte a másik kezdete. A kora-naalakító metszéseket követik a kertisztító gazolások, s más tavaszi tennivalók. Csatárlánca álltak a permetező, hogy az első hivatlan vendégeket távol tartásuk a gyümölcsösöktől, szőlőskertektől.

A zombóiak kedden reggel a majorból indultak. A gabonaföldekre **Farkas Péter** és **Szilágyi Ernő** vezette a gépeket. A vízzel **Terhes István** teherautója döcögött. A többieknek a gyümölcsösbe vitt az útja.

— Aki méreggel bánik, nem szabad mérgesnek lennie — summázhatná **Kádár Németh Lajos** véleményét, aki a beszélgetéskor a Bábadűlőben, permetezőgép tartályában keverte föl a rovarölő levét. Szerinte, aki mérget szór, annak nyomában ott settenkedik a halál. A figyelemlettség, a hanyagság könnyen tragédiát okozhat, hiszen a mérge a legalattomosabb ellenség. Nem is tudni, mikor tapad áldozatára, hogy szép lassan elsorvasza erejét.

Szigorú előírásokhoz kötik a vegyszerező brigádok munkáját. A növényvédők gyakori panasza, hogy a gazdaságokban „dupla méreggel” dolgoznak. A zombói Gyümölcsös Szakszövetkezetben **Sárközi Ernő** német kérdeztük ennek igazságáról. A fiatalasszony kesereg: nehéz embereket találni a mérgekhez.

— Egyre kevesebben jönnek, hiába fizetünk többet. Pedig a gázt, a kártevőt irtani kell, hogy jussunk is valamire. A vegyszer az ember helyett dolgozik — mondta.

— Sokat permeteznek? — Nálunk márciusban innulnak a gépek. A lemosó-permetezésekkel kezdődik a munka és tart szeptemberig, a téli alma locsolásáig. Közben gyomot irtunk és a szőlőt is megszórjuk néhány-szor. Ősszel még a gabonát csávazzuk. Jut a méregből bőven.

— Amiatt, hogy nem találunk embert a mérgező-ráshoz?

— Sajnos, lassan odajutunk, hogy könyörögnünk kell az embereknek. Evente egy-két vizsgázott permetező elmegy. Akik helyettük jönnek, nem nagyon akarunk menni a növényvédősfolyamra.

— Anélkül nem permetezhetnek?

— Az alapvető ismeretek szükségesek. Aki ismeri a mérgeket, tisztában van hatással, jobban tud vigyázni magára.

Amint hallottuk, az ember egészségét óvó védőruhák kényelmetlenek. A melegben nem szellőznek, s némelyikben alig lehet közlekedni...

— Azt is nagyon meg kell gondolnunk, milyen anyaggal permetezzünk. Mi mindíg a legolcsóbb vegyszert rendeljük. Az áremelkedések óta például a 30 mászás átlag gabonatermésnél a drágább mérgekre már ráfizetnénk — árulta el a zombói növényvédősök irányítója, akinek csaknem ezer hektár közös terület tisztántartása és óvása a feladata. — A tavalyi szárazság még a dupla adag mérge is tett egy lapáttal. Sajnos.

Mérge ide, mérge oda, a bogarak egyre jobban szaporodnak. **Újvári Pálné** mondta, hogy kedden is muszáj volt **Csibi Gyulán**ak kenderbogarazni a kisbarackot, mert 10—15-öt számoltak pillanatok alatt. Az örködő aszszony még azt is tudni vélte, hogy olyan idegmérget szór **Nagy Mihály József** és **Mészáros István**, amitől megáll a bogarak lába. Viszont olyat is tapasztalt, amit eddig még soha. Ime:

— Megöregedtem, de most

láttam először, hogy a fülbemászó bogár is tud repülni. A múltkor beszállt egy a fényre.

Lehet, hogy már a sok mérge keverte meg a homokfürgelábú futkározóját (lexikonban: forficula auricularia), s dühében a mázsálólámpánál kereste a levéltetveket.

A levelesedő káposztát is ellepnék a bogarak, ha nem lennének fölszerelve a gazdák az otthoni permetezésre. **Tóth Ferenc** Balástyán például sárga műanyag gépet akasztott a háttára miután beleunt a kapálásba, és a földiáskrumplit is megszelőztette, hogy az élőködőket elpusztítsa. A gajonyai birtokon már spriccelő öntözőt is be kellett kapcsolni jelezve, hogy a rovarpermetezés végeztével kezdődik az újabb helytállás. Esőt muszáj permetezni a szomjazó növényekre. Ehhez talán jó hír, hogy a Gazdasági Bizottság — a Minisztertanács elvi állásfoglalásának megfelelően — a gazdaságokat 1984-re mentesítette az öntözési alapdíj fizetése alól. Az idén nem kell vízdíjat fizetniük...

Majoros Tibor

Dániel János köszöntése

Az ünnepeltet (középen) **Papdi József** és **Berta István** köszönti

A 75 esztendő **Dániel János** köszöntötték tegnap, csütörtökön a városi pártbizottság székházában. Dániel János 1909-ben született Szapárligeten (Tiparon). Fiatalon lépett az SZDP sorába, Nagykomarason, néhány év múltával a vezetőségbe választották. Sajtót terjesztett és szervezte a községben az agrárproletármegmozdulásokat. Tevékenységére fölfigyvelt a rendőrség, munkahelyéről majd a községből is távozni kényszerült.

Lakóhelyén az MKP közösségi szervezetének alapító tagja volt. Részt vett a földosztásban, a helyi termelőszövetkezet megalakításában, a termelőszövetkezet

pártszervezetének titkára lett. Sorsa, egész élete a munkásmozgalomhoz kötötte. Eredményes mozgalmi tevékenysége elismerésül egyéb kintitettek mellett megkapta a Szocialista Hazáért Erdemrendet, a Felszabadulási Jubileumi Emlékérmet.

A 75. születésnapját ünneplő **Dániel János** a megyei pártbizottság nevében **Papdi József**, a pártbizottság titkára, a városi pártbizottság nevében **Berta István**, a pártbizottság titkára köszöntötte. **Papdi József** az MSZMP Csongrád megyei bizottságának köszöntő levelét, **Berta István** a városi pártbizottság emléklapját adta át az ünnepeltnek.

Önállóan, felelősséggel

Az utóbbi két és fél évtizedben két nagy reformszakasz nyitott utat a gazdaságban a további, gyorsabb fejlődés számára. Az első nagyobb reformlépésre az 50-es évek végén került sor, amikor az irányítási mechanizmus változtatása nyomán elsősorban a mezőgazdaság, de az ipar számára is új gazdálkodási feltételek alakultak ki. Az iparban — bár fennmaradt a tervutasításos rendszer — a változtatások a korábbi időszaknál szabadabb mozgásteret nyitottak: még kisebbet ugyan a termelés összetételének, vagy a termelés mennyiségének megválasztásában, de már szélesebbet az erőforrásokkal való gazdálkodásban. Ekkor lépett életbe a nyereségrészesedési rendszer, az átlagbér-automatizmus, a műszaki fejlesztési alapok képzésének a gyakorlata, vagyis váltak ismertté azok az első szabályozók, amelyek már érdekeltté tették a vállalatokat a költségek alakulásában. Ezzel együtt mérséklődött a tervmutatók száma. A mezőgazdaságban pedig — mint ismeretes — a begyűjtési rendszert felváltotta a felvásárlási rendszer, s megszűnt a központi kötelező vetésterv.

A 60-as évek végén bevezetett reform az első szakasz újításaihoz képest gyökeresebb változásokat hozott: a tervezés alapvetően új rendszere alakult ki, a népgazdasági célokat a közgazdasági szabályozók — az árrendszer, az adó- és hitelpolitika, a normatív keresetszabályozás — közvetítették a vállalatoknak. Számottevően megnőtt a vállalatok önállósága, tevékenységükben mind nagyobb szerephez jutottak a piaci impulzusok.

Nagy, de nem indokolatlan óvatossággal helyezzük a gazdaságot a közgazdasági irányítás új feltételei közé. A fejlettebb és összetettebb feltételek között működő szocialista gazdaság jó hatásfokú irányításának receptje nem állt rendelkezésre. Ráadásul a felelősség az új úton haladva, szemernyit sem csökkent. A fejlődés gyorsult, jelezve, hogy a reform a termelési tényezőknél a fejlődéshez valóban kedvezőbb összhangját teremtette meg, az elért újabb, magasabb szint viszont rendre újabb változtatások szükségességét teremtette meg, újabb „ismeretlen” területek felé csábítva — kényszerítve — az irányítást.

A még megfelelő számú, általánosítható tapasztalat hiányában, a még kellően ki nem kristályosodott elméleti közgazdasági tanulságok nélkül, no és a túl gyorsnak tűnő változtatások miatt aggályoskodók intelmei középett nem volt egyszerű a reform kibontakoztatásának ésszerű és reális ütemét kialakítani. Sem a túlzott, a kalandorság felé kielégítő kockázatvállalás, sem a változtatásokkal együttjáró bizonytalansági tényezőktől való túlzott félelem nem lehet jó tanácsadó, ha tízmillió ember sorsáról kell határozni. Csak a folyamatos, a körültekintő haladás és a reformok megfelelő összhangja, ritmusa alapozhatja meg szilárdan a társadalom anyagi biztonságát és gyarapodását.

Sokan hangoztatták az utóbbi időben, hogy aki nem lép, nem vállalkozik, az kockáztat igazán. Pedig „nem lépni”, vagy a vállalkozáshoz a legalkalmasabb pillanatra várni, illetve az ésszerű változtatásokhoz szükséges feltételeket megteremtetni — nem ugyanaz a magatartás. Lépni akkor kell, amikor annak eljön az ideje, amikor az a valószínűsíthető legkisebb kockázattal jár. Egy ilyen döntés egy ország számára akkora vállalkozás, amelyet csak meggondoltan, körültekintően, tervezetten, s nem rögtönözve szabad elhatározni.

Egy vállalat, üzlet, vagy gmk viszonya a kockázathoz teljesen más dolog. Egy-egy kollektíva a saját zsebére annyit enged meg magának, amennyit akar. Ugyanakkor akadt példa — nem is ritkán —, hogy egyesek az ország kockázatvállalását bátran sürgetik, a reform továbbfejlesztésének ütemét keveslik, ám saját maguk a vállalkozásban, újításban alig jeleskednek. Mintha arra várnának, hogy a főhatóság írásban adja nekik: tessék vállalkozni. Mert ez esetben, ha kudarc éri őket, nem ők a felelősek. Az efféle magatartás átalakítása miatt is eljött az ideje a reform továbbfejlesztésének — átgondoltan, összetetten és fokozatosan, ahogyan ezt a Központi Bizottság legutóbbi ülésének állásfoglalása leszögezi.

1985-től fokozatosan újabb pályák nyí-

nak az önállóbb és felelősségtelibb gazdálkodás számára. A továbblépés egyik fő iránya, hogy a vállalatok a vállalkozáshoz, kezdeményezéshez szükséges mozgásterüket egyre inkább saját maguk alakíthatják ki. A törvényes keretek között olyan programot tervezhet magának a vállalat, amelynek végrehajtására képesnek tartja magát. Társulhat, leányvállalatot alapíthat, fejlesztésbe kezdhet, szerződéseket, közös fejlesztő és értékesítő vállalatok alakításával más-más ágazathoz tartozó egységek egyesülésének egy-egy gazdaságos export vagy belföldi üzlet kivitelezésére. E formákon keresztül a fejlesztéshez szükséges pénz is átáramolhat az egyik ágazatból a másikba, vagy akár az egyik szektorból a másikba is, a vállalkozó gyárak, szövetkezetek önálló döntése és persze kockázata alapján. Mindentől a vállalatok közötti együttműködés színvonalának javulása is várható. A lényeg tehát — egyszerűbben szólva —, ha van ötlet, s az a törvényes keretből nem lép ki, s van pénz, vagy mecénás, akkor nem kell engedélyre, jóváhagyásra várni a megvalósításhoz.

Ehhez az önállósághoz azonban az ediginél sokkalta nagyobb, intézményesebb, kollektív felelősségvállalás szükséges. Ezért a VII. ötéves tervidőszakban a vállalat kollektívák egyre tágabb körének nagyobb szava, szerepe lesz munkahelyük sorsának alakításában, mint eddig. Ennek révén a vállalatok irányításában egyre több szerephez jut a „belülről vezérlés” a külső irányítás helyett. A külső irányítást, a népgazdasági terv érvényesítését az egyértelműbb orientációt közvetítő szabályozók veszik át.

A társadalom időszerű és távlati érdekei két csatornán vezérlik majd a termelő-gazdálkodó egységeket. Egyrészt a közgazdasági szabályozás segítségével, másrészt — s ez az új elem — a termelő-gazdálkodó egységek meghatározott körében, a munkavállalók intézményesített beleszólása révén is.

A megalakítandó — elsősorban a közepes üzemek — vállalati tanácsaiban, illetve a kisebb vállalatoknál a vezetőség közvetlen megválasztása útján nem kevés felelősség kerül a dolgozó kollektívák vállaira. Ott, ahol a vállalatvezetés új formáit alkalmazzák — a feldolgozóipar nagy részében — a közösségek most már nemcsak a végrehajtásban, hanem a vállalati tervek, stratégiai döntések összeállításában, kialakításában is részt vállaltak majd.

Az érintett vállalati kollektívák a gazdálkodási programok demokratikus összeállításával a tulajdonosi funkciók esszéjének közvetlen gyakorlását kezdik meg. A tulajdonosok egyre inkább a jó gazda módjára alakíthatják majd a gondjaira bízott közvagyon sorsát. A szabályozók — 1985-től fokozatosan — egyértelműen csak a jó gazdákat honorálják majd, akik a társadalom vagyonát, jövedelmét valóban gyarapítják.

Új feladat, új szerepkör lesz ez több tízezer dolgozó ember számára. Átalakul a vezetők és a vezetettek felelősség-megosztásának aránya is. Mert igaz az, hogy a megválasztott igazgató, meghatározott ideig továbbra is egyszemélyben lesz felelős a vállalat mindennapi munkájáért, de már nemcsak a törvényes felügyelet számára tartozik felelősséggel, hanem a vállalati tanács, vagy az iparvállalat „közgyűlés” számára is. Nyilvánvalóbb lesz a vezetés és a végrehajtás közös érdeke, közös gondja.

Ezáltal jelentős erőforrások táruznak fel az eredményesebb munka számára, és növekvő társadalmi-gazdasági szerepével összhangban álló befolyáshoz jut az „emberi tényező”. Az új tér kínálta pályával persze mindenütt, mindenkinek nagy tudással, körültekintéssel, kötelességérzettel kell élnie. Azzal is számolni kell ugyanakkor, hogy egy új, hatalmas eszköz birtokba vétele még nem jelenti azt, hogy azonnal tökéletesen banni is tudunk vele. Tehát ne keltsen kétségeket, ha az eredmények nem jelentkeznek azonnal. Bizhatunk abban, hogy néhány év múlva az eredmények sokasodása, az ipar teljesítményének növekedése igazolni fogja, hogy most is a legmegfelelőbb irányba léptünk a reform továbbfejlesztésének útján.

Gerencsér Ferenc

Hét és fél millió téglaterven felül

Hét és fél millió darab — tehát kétszázaléknál több 70 négyzetméter alapterületű, tetőtér-beépítéses családi házhoz elegendő — kisméretű, illetve energiatakarékos „Thermoton” és „Uniform” téglát készítettek terven felül az év eddigi részében az Alföldi Téglaiipari Vállalat gyárjai. A már az év elejétől rendkívül élénk kereslet kielégítésére törekedve a vállalat néhány gyárában még

előállítását tervezik. Az előírt irányzat valóra váltása érdekében folytatják a nehéz fizikai munka gépesítését. Saját műhelyükben modern rakodógépeket gyártanak, feleannyi költséggel, mintha ugyanazt importálnák. Ilyen berendezés működik már a Hajdúszoboszlói Téglagyárban, és még az év első felében az abonyiban is fel-

együttesen 279 millió téglát szerelnek egyet.